

GŁOS NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny

Nr. 17

Częstochowa, niedziela 20 stycznia 1946 r.

Rok II.

Po roku pracy

(W rocznicę oswobodzenia)

Pozbawiona realizmu polityka „rządu Londyńskiego” służyła wyłącznie interesom kapitalistycznym. Naród zaś Polski realizował swoją twardą walkę na śmierć i życie z okupantem nie pytając kto nią kieruje.

To bohaterstwo zostało wykorzystane jednostronnie dla przywrócenia władzy w kraju tym, co przez wiele lat swych „rządów” po za cieniutką warstwą — dla Narodu — nie dobrego nie uczynili. Gorzej, na dzień 1 września 1939 roku pozostawili Polskę niezmobilizowaną, nieuzbrojoną i bez sojuszników, którzy mogliby udzielić Polsce natychmiastowej pomocy.

Rząd londyński i jego ogólna w kraju prowadził politykę „dwa wrogi” i usiłował prowadzić walkę „dwa frontów”. Londyńska propaganda zasugerowała Narodowi w szwach mocność aliantów, przy wybitnej pomocy prasy hitlerowskiej i prasy podziemnej wstecznych sił w Polsce, obawiających się koniecznych reform społecznych i gospodarczych dla poprawy, bytu szerokich warstw Narodu.

Ten kompleks „strachu” wynikający z sobiepańskiego egoizmu doprowadził do nieszczonego powstania warszawskiego i bratobójczych morderstw w kraju, trwających zresztą po dziś dzień.

Ostatnie dwa lata wojny i rok wolności pozwalała nam na obiektywną ocenę jakiego znaczenia w swej podstawowej istocie zdobyła polityka bloku demokratycznego i organizacji Polskich Sił Zbrojnych na terenie Z. S. R. R., gdy dobowe współdziałanie w uwolnieniu naszej własnej ziemi od okupanta stawało się coraz bliższe.

Ukonstytuowanie się K. R. N. zjednoczyło poszczególne grupy demokratyczne w kraju a już z początkiem 1944 roku ziemie okupowane pokryły się siecią terenowych Rad Narodowych.

Manifest Lipcowy jako wyraz woli „wzwołano” Narodu stanowiąc Podstawowe założenia konstytucji z 1 marca 1921 roku obowiązującą będą aż do zwolnienia wybranego w głosowaniu powszechnym, bezpartyjnym, równym, tajnym i stosunkowym Sejmowi Ustawodawczemu, który uchwali jako wyraziciel woli Narodu nową konstytucję.

Te historyczne akty obalily zienawidzoną konstytucję 1935 roku i z chwilą wstąpienia na ziemie Polskie wojska Polskiego i Radzieckiego mimo zmniejszonego terroru hitlerowskiego nastąpiło otrzymanie narodu przez krytyczne ustosunkowanie się do polityki „Londynu”.

Zniszczenie, obrócenie w gruzy Warszawy wskutek powstania i bliskość frontu wprowadziły poważne zamieszanie i dezorientację wśród londyńskich przedstawicieli władz cywilnych i wojskowych. Naród z bolesnym zdziwieniem stwierdził, że moce światowe polityka od morza do morza była tylko polityką utrzymania się przy władzy ludzi z narzuconą konstytucją 1935 r.

Bliskość frontów frontowych, przewalająca się ewakuacja ludności polskiej przez Częstochowę, budowa umocnień w mieście niemal na każdej ulicy, — wszystko to stwarzało sytuację mocno niepokojącą, naddo, propaganda hitlerowska śmiało groziła „bolszewizmem” napawiała strachem reakcyjne elementy.

W tych warunkach dzień szesnasty stycznia 1945 r. o godzinie 13.30 zaskoczył Częstochowę niespodziewanym, a szybkim uwolnieniem przez pierwsze bohaterkie oddziały broni pancerniej wojsk radzieckich.

Częstochowa wolna, godziny niepokoju i radości.

Pierwsze zarządzenie Miejskiej Rady Narodowej zakazujące wszelkich samosądów i wzywające do objęcia pracy na wszystkich odłankach życia naszego miasta — uspokoiło społeczeństwo, zaczęła znikać nieufność i każdy uczołwiał się — patriotą kierował się w swoją placówkę pracy.

Skończyła się gehenna okupacji, a nastąpiła wzmocniona praca nad organizowaniem życia w wolnej, niepodległej, demokratycznej Polsce.

Już dwudziestego stycznia została stworzona Prezydium nowego Zarządu Miejskiego i z tą chwilą sytuacja stała się jasna. Władze przejęli przedstawiciele „święta” pracy, działający zresztą przy współpracy ogółu obywateli, którzy zrozumieli doniosłość chwili i myśleli o przyszłości całego Narodu i Ojczyzny.

Rok żmudnej i wycieńczonej pracy, huraganie się z wszelkimi trudnościami jakie przyniosła działalność wojenna i prace przygotowawcze wojsk Polskich i Radzieckich do ostatecznego szturmu na łagowisko faszystów w Berlinie.

Przewalili się przez Częstochowę masy

Narody Zjednoczone pracują nad utrzymaniem pokoju

LONDYN (PAP). — Pełniący obowiązki szefa delegacji radzieckiej — ambasador Gromyko, w przemówieniu wygłoszonym w piątek rano na Zgromadzeniu Narodów Zjednoczonych złożył następujące oświadczenie:

„Pierwsza sesja Generalnego Zgromadzenia ONZ jest ważnym etapem na drodze ku pokojowi i bezpieczeństwu. Jak wiadomo twórcami ONZ są trzej najwybitniejsi mężowie stanu naszych czasów: Generałissimus Stalin, zgasił Prezydent Roosevelt i Winston Churchill. Wszystkie narody wielkie i małe zainteresowane są w zapewnieniu stałego pokoju i niedopuszczeniu do powtórzenia się agresji. Pod tym względem interesy wszystkich są zgodne. Wysiłki przeciwstawienia wielkich państw nałemu, nie mogą liczyć na życiowe przyświecenie w ONZ, ponieważ ta organizacja ma za zadanie ochronę wszelkich państw miłujących pokój, zarówno dużych jak i małych. W chwili obecnej został już utworzony organ, na którym spoczywa najważniejszy obowiązek utrzymania pokoju, mianowicie Rada Bezpieczeństwa. Delegacja radziecka wyraża nadzieję, że działalność Rady Bezpieczeństwa od samego początku będzie owocna i skuteczna i zdążyć będzie do urzeczywistnienia głównych celów i zadań Organizacji. Na konferencji moskiew-

skiej postanowiono powołać do życia komisję dla sprawy energii atomowej, która, jak sądzi, zostanie utworzona przez Zgromadzenie Generalne. Komisja ta działać będzie zgodnie z dyrektywami i instrukcjami Rady Bezpieczeństwa. Odpowiada to całkowicie roli tego najważniejszego organu ONZ.”

Rzymowski i Modzelewski u Byrnasa

W dniu wczorajszym amerykański sekretarz stanu Byrnes przyjął członków delegacji polskiej — ministra Rzymowskiego, wiceministra Modzelewskiego oraz ambasadora Strassburgera. Jak podaje polska ambasada, konferencja odbyła się w bardzo serdecznej atmosferze.

Sprawa dowództwa nad oddziałami polskimi w Anglii

Rząd polski złożył Wielkiej Brytanii polowne oświadczenie domagające się, aby dowództwo nad oddziałami polskimi w Anglii przejęli oficerowie Wojska Polskiego. Według zdań, jakie krąży w kulisach Zgromadzenia N. Z. i wśród przedstawicieli prasy, Polska ma widoki na załatwienie tej sprawy po swej myśli.

Raport w sprawie udziału Federacji Zw. Zaw.

Podkomisja głównej komisji Zgromadze-

nia N. Z. złożył raport w sprawie reprezentacji Związków Zawodowych na Zgromadzeniu i w Radzie Bezpieczeństwa. Minister Bevin zajął życiwe stanowisko wobec żądań Federacji.

Sprawa Persji

Główny delegat perski konferuje z p. o. sekretarza generalnego N. Z. Do chwili obecnej jeszcze nie zostało postanowione, czy sprawa Persji będzie powierzona do rozstrzygnięcia Zgromadzeniu ogólnemu, czy też Radzie Bezpieczeństwa.

Obrady pięciu ministrów

Wznowione zostały obrady pięciu ministrów spraw zagranicznych. W dniu wczorajszym omawiane były uchwały konferencji moskiewskiej. W obradach z powodu udziału ministrów w Zgromadzeniu biorą udział ich zastępcy. Następna z kolei sprawa będzie omówienie traktatów pokojowych. Na pierwszy ogień pójdzie traktat z Włochami. Jest on dość trudny do opracowania z powodu sprawy Triestu.

Obrady komisji

do spraw politycznych i bezpieczeństwa

W dniu dzisiejszym odbędzie się posiedzenie komisji do spraw politycznych i bezpieczeństwa. Przedmiotem będzie rezolucja w sprawie ustanowienia kontroli nad energią atomową i ewentualnie sprawa Persji, o ile delegacja perska sprzeczy się swojemu stanowisku. Ponadto omówiony zostanie szereg kwestii wstępnych, m. in. komisja ustali, czy obrady Zgromadzenia mają toczyć się w pięciu językach, czy też tylko w języku angielskim i francuskim.

Nowe postanowienia w sprawie mandatów

Szereg państw, idąc za przykładem Wielkiej Brytanii, ma przekazać piastowane przez nie do tej pory mandaty systemowi powierniczym ONZ. Australia ma przekazać mandat nad Nową Gwineą. Nowa Zelandia nad zachodnim terenem Samoa, a Belgia nad Ruanda-Urundi.

Białoruś żąda wydalenia Niemców

Wezoraj wieczorem przedstawiciel Białorusi wystąpił z wnioskiem, aby ONZ zażądała od państw, które udzieliły azylu faszystom wydalenia ich ze swego terytorium. M. in. oświadczył on, że nawet od Hiszpanii należy zażądać wydalenia niemieckiego generała von Kluge.

KOMUNIKAT USA

W SPRAWIE TRAKTATÓW

NOWY JORK (Ant. wł.) — Stany Zjednoczone ogłosiły komunikat w sprawie traktatów pokojowych, który zawiera odpowiedź na notę francuską, domagającą się wyjaśnienia uchwał zapadłych w tej kwestii na konferencji trzech w Moskwie. Komunikat zawiera trzy punkty: 1) Francja weźmie udział w zawieraniu traktatu pokojowego z Niemcami na równi ze Stanami Zjednoczonymi, Związkiem Radzieckim i Wielką Brytanią. 2) W konferencji, na której przedyskutowana będzie sprawa traktatów, wezmą udział przedstawiciele 21 państw. 3) Pozostałe państwa będą mogły się również wypowiedzieć.

Węgry republika

BUDAPESZT (Ant. wł.) — W najbliższym czasie należy spodziewać się proklamowania republiki węgierskiej. Zgromadzenie narodowe ma się zebrać w tej sprawie we wtorek. Premier Zoltan Tildy we wczorajszym przemówieniu przez radio oświadczył, że węgry dynastii habsburskiej z Niemcami wprowadziły Węgry na drogę wojen i nieszczęść dlatego też jeszcze przed krótkim czasem miałyby proklamowana być republika.

PRAWO AZYLU DLA DEMOKRATÓW HISPANSKICH

PRAGA (PAP). — Rząd Czechosłowacji na swym posiedzeniu uchwalił udzielić prawa azylu uczestnikom hiszpańskiego ruchu republikańskiego Garcii, Alvarezowi i Santiago.

ZGON KOMPOZYTORA „ROTY”

POZNAN (Ant. wł.) — W dniu wczorajszym zmarł nagle prof. Feliks Nowowiejski wieloletni ceniony kompozytor w Polsce i zagranicą, twórca melodii „Roty” M. Konopnickiej.

Do społeczeństwa m. Częstochowy

Obywatele!

Styczeńowe, rozpoczęte z nad Wisły htykawicze uderzenie Sojuszników i Bohaterów Armii Radzieckiej zmiołło w dniu 16 stycznia 1945 roku z Częstochowy barbarzyńskiego okupanta niemieckiego.

W dniu tym, po przeszło pięciu koszmarnych i długich jak wieki latach okupacji niemieckiej w Słowo Mocarne i Wielką Rzecz przeobraziła się nasza wiara niezachwiana z woli nieugiętej wypływająca, że wróg zostanie zmiażdżony i Polska powstanie do niepodległego bytu.

W tym historycznym dniu styczniowym, gdy wróg w panice i wrocie wracał do swego łagowiska, Częstochowe brała we władanie Polska Demokracja.

Zamknięty został dla Częstochowy okres czasu, który tyle ofiar, łez, krwi i walki codziennej z wrogiem wymagał, a równocześnie się okres pracy równie jak przed tym walki i umoru i wytrwałości według zasad i programu, wytkniętych w liście Moni fieskie Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego do Narodu Polskiego.

W imieniu Krajowej Rady Narodowej i suwerennego Rządu Polski Demokracji oblała władzę w mieście Miejska Rada Narodowa jako reprezentantka biorących odpowiedzialność za losy Kraju czterech stronnictw demokratycznych.

Wybrała ona i wprowadziła w przedłożeniu Prezydenta Miasta i Zarząd Miejski, zlecając im zapewnienie ładu i porządku w mieście, ninajowanie życia społecznego i gospodarczego w ramy określone przepisami prawa polskiego, zabezpieczenie majątku społecznego i narodowego, zorganizowanie opieki nad bezdomnymi i pomocy potrzebującym i rozpoczęcie zorganizowanej pracy nad odbudową wszystkiego, co wojna i okupant zniszczyli i zniszczali.

Ofiarne w walce z okupantem społeczeństwo miasta Częstochowy na dalsze niebawmość radości i uniesień przestawilo się na pracę, która zalegała odłożenie w latach okupacji, rozumiejąc, że wszystkim należało zacząć od podstaw.

Dzisiaj, po nplwie roku możemy z dumą spoglądać na bilans wspólnej pracy, dokonanej przez Miejską Radę Narodową, Zarząd Miejski i ogół społeczeństwa.

Zorganizowany handel, uruchomiony przemysł, uporządkowane życie codzienne, urządzane inż chociaż jeszcze nie tak, jakbyśmy chcieli, zakłady opieki społecznej,

renatriantów różnych narodowości i ludzi, pracujących z obozów koncentracyjnych, istniała konieczność ich umieszczenia i zapewnienia im pomocy — były jeszcze dni ciemne i ciężkie. Ale dziś widzimy, że każdy dzień przynosi nam coraz to więcej i więcej, a myśli o przyszłości całego Narodu i Ojczyzny.

odrestaurowane w dużym stopniu szpitale, odnowione życie i rozkwit pracy młodego pokolenia dziesiątki szkół wszelkiego rodzaju, to zrebry przez nas wzniezione, na których niezmordowanie budować będziemy gmach lepszego, radośniejszego i słoneczniejszego Jutra.

Zrebry nowej rzeczywistości Polski Demokratycznej, w której ziemia należy do chłopów, warsztaty przemysłowe do robotników i rzemieślników, w której inteligent pracownicy i kupiec posiadają wspólny język z chłopem i robotnikiem oraz godne obok nich miejsce w pracy obywatelskiej i w której każdy, komu droga jest Polska i demokracja znaleźć może właściwe sobie miejsce dla pracy i marszu w zwartych szeregach, których celem najbliższym jest utrwalenie demokracji i odbudowa Kraju.

Ochód rocznicowy wyzwolenia Częstochowy spod okupacji niemieckiej odbędzie się w niedzielę, dnia 20 stycznia b. r.

Ochodząc rocznicę historyczną dla Częstochowy dzień 16 stycznia 1945 roku, damy wyraz swej radości z odzyskania niepodległości, wyrazimy swą wdzięczność dla bohaterów Armii Czerwonej, którzy w hołd krwawemu wysiłkowi żołnierza Polskiego i uczcimy pamięć tych wszystkich, którzy z myślą o takim dniu walczli, którzy z wiarą, że taki dzień przysię musi i przewidzie gineli w zmaganiach z wrogiem, w obozach koncentracyjnych, w lasach i na bagnach polskich w koczowniczym życiu i w szeregach tam, gdzie walcząc z wrogiem wyprzedzili — a równocześnie służąc — będziemy, że w drugim roku niepodległości jeszcze bardziej wytrwale z niezachwianym zaufaniem do Rządu Jedności Narodowej trwać będziemy w pracy wytrwałości i konsekwencji, o wielką i silną Polskę Demokratyczną, która jest naszym największym dobrem moralnym i materialnym.

Wzywając do tego ogół społeczeństwa Częstochowy, wyrażamy uznanie wszystkim ludziom pracy i ofiarnej, a nie dającej dziś jeszcze takiej odpłaty, jaka Rząd chce zapewnić każdemu pracownikowi, za dotychczasowe wysiłki i wkład do osiągnięć gospodarczych w pierwszym roku niepodległości.

Prezydium Miejskiej Rady Narodowej.

Prezydent Miasta.

Częstochowa, dnia 16. I. 1946 r.

a jeśli ta wola będzie wola całego Narodu, żadne zakusy schodzenia Rzeczypospolitej nie odniosą skutku.

Dziś w rocznicę uwolnienia woli wsiu obywateli, którzy podzieli pracę mogą i powinni powiedzieć: „swój obywatelski obowiązek”.

Karol Zajda.

„Wyrzekamy się Hitlera”

NORYMBERGA (PAP). — Na posiedzeniu Trybunału w dalszym ciągu oskarżenia przeciwko Doenitzowi, zeznający jako świadek kapitan marynarki niemieckiej Moehle oświadczył, że we wrześniu 1942 r. wszyscy dowódcy łodzi podwodnych otrzymali rozkaz zaprzestania rałowania rozbitków z okrętów zatopionych na Atlantyku. Na zapytanie obrońcy Doenitza, d-ra Kransbuhlera, świadek odpowiada, że otrzymał rozkaz zatapiania statków handlowych pod flagą neutralną. Za niewykonanie tego rodzaju rozkazu jeden z oficerów niemieckich został oddany pod sąd wojenny. Statki hiszpańskie i portugalskie miały być zatrzaskiwane i przeszkadzane. Moehle stwierdził, że zatonił 20 statków, ale nigdy nie ratował rozbitków. Podczas zeznań Moehle, Doenitz nie spuszczał z niego oczu. Podał on kilka notatek swemu obrońcy i dwukrotnie naradzał się z Raederem.

Następnie prokurator odczytał protokół tajnej narady, odbytej u Hitlera 20 lutego 1945 r., na której obecny był również Doenitz. Hitler zapytał obecnych, czy nie byłoby wskazaniem, aby Rzesza Niemiecka wypowiedziała konwencje genewskie. Doenitz oświadczył, że zdaniem jego trzeba przed światem udawać, że Niemcy postępują zgodnie z konwencjami, a można je postanowienie nie wykonując.

Prokurator amerykański, Phillimore, odczytał zeznanie oficera brazylijskiego statku „Antonio”, który został zatopiony 27 września 1942 roku, wówczas gdy Brazylia nie znajdowała się w stanie wojny z Rzeszą Niemiecką. Statek został stornodowany przez niemiecką łódź podwodną. Marynarze niemieccy obrzucali granatami rzeczny i ostrzeliwali z karabinów maszynowych bezbronną marynarkę brazylijską, znajdującą się w łodziach ratunkowych. Kapitan statku i 4-ch oficerów zostało zabitych przez granaty ręczne. — Prokurator przytoczył następnie audycje radia niemieckiego, w której wychwalano rzekomo „bohaterki” wycieczki zatopienia statku neutralnego i zamordowania bezbronnej marynarki.

Prokurator brytyjski Jones rozpoczął oskarżenie przeciwko twórcom marynarki niemieckiej i poprzednikom Doenitza, b. admirałowi Raederowi. W 1938 r. Raeder rozpoczął odbudowę marynarki niemieckiej wbrew postanowieniom traktatu wersalskiego. Pirackie łodzie podwodne Raedera były jednym z podstawowych czynników hitlerowskiej machiny wojennej. Poza tym Raeder był czynnym uczestnikiem konspiracji hitlerowskiej, mającej na celu wywołanie wojny hitlerowskiej napastniczej. Stworzył on, odbudowując niemiecką marynarkę wojenną, groźne narzędzie walki, na którym Hitler mógł oprzeć swe plany agresywne.

Oskarżyciel francuski żąda kary śmierci dla wszystkich oskarżonych

NORYMBERGA (Ant. wł.) — Francois Menthon, naczelny oskarżyciel francuski, b. członek Ruchu Oporu, w swoim wstępnym przemówieniu zażądał po raz pierwszy na procesie kary śmierci dla wszystkich 21 oskarżonych. Przemawiając w imieniu Francji — jednego z najbardziej niszczonej i ciemniejszej przez Niemców państw, Menthon przemawiał jednocześnie w imieniu wszystkich narodów, które w czasie wojny znalazły się pod panowaniem Niemiec. Według słów oskarżyciela **Saukkel** odpowiada za deportację 5 milionów ludzi na prace przymusowe do Niemiec.

Sądy Specjalne w Holandii

MOSKWA (PAP). — Agencja TASS donosi z Pragi, że utworzone niedawno w Holandii specjalne sądy rozpoczną rozpatrywanie spraw hitlerowców holenderskich oraz osób, które współpracowały z Niemcami. Sąd specjalny w Utrechtu skazał na śmierć pewnego Holendra nazwiskiem Van der Loos, który służył w armii niemieckiej na froncie rosyjskim. Również sąd w Hadze skazał na śmierć innego hitlerowca holenderskiego.

NOWA PARTIA W RUMUNII

BUKARESZT (PAP). — W Rumunii powstało nowe stronnictwo polityczne pod nazwą Narodowa Partia Ludowa. Przewodniczącym partii został Constantinescu. Sekretarzem prof. Michal Dragomirescu. Do Centr. Komitetu weszli również minister zdrowia publicznego prof. Bogdasar, minister do spraw narodowościowych Wladescu i Racosa, minister propagandy prof. Petre Constantinescu, prof. Sevulescu.

„CZARNA LISTA” PRZEDSIĘBIORSTW HANDLOWYCH

BUDAPESZT (Antena wł.) — Rząd węgierski podpisał t. zw. „czarną listę” neutralnych przedsiębiorstw handlowych, sporządzoną przez sprzymierzone. Podpisem swym przed wojennymi zobowiązały się do niestrawiania żadnych stosunków handlowych z wymienionymi w liście firmami.

Z samej Francji wywiezionych zostało 750 tysięcy „białych niewolników”. Z 250.000 wywiezionych do obozów koncentracyjnych powróciło do kraju zaledwie 35.000, reszta została powieszona, rozstrzelana, wytruta zastrzykami lub zamordowana w inny sposób.

Przemówienie oskarżyciela francuskiego rozpoczęło postępowanie dowodowe według 2 i 3 punktu ogólnego aktu oskarżenia, oskarżającego głównych przestępców wojennych o zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciw ludzkości, popełnione przez nich w Europie zachodniej.

Sensacja Norymbergi: „Wyrzekamy się Hitlera”

BERLIN (ZAP). — Wychodzące w Berlinie pismo „Tagesspiegel” informuje, że pod koniec pierwszego stadium procesu, spośród 21 głównych oskarżonych, 10-ciu złożyło deklarację, iż wyrzekają się ideologii narodowego socjalizmu i światopoglądu, reprezentowanego przez Hitlera. — Wśród 10-ciu „nawróconych” znajdują się tak mocne filary hitlerowskiego reżimu, jak: Keitel, Panen i Hans Frank... dalej Doenitz, Neurath, Funk, Speer, Fritzsche, Schirach i Schacht. Oskarżeni Raeder, Rosenberg i Sevs-Innart wahają się jeszcze, lecz psychiatrzy, którzy stale mają pod obserwacją oskarżonych, anodziejają się, że Raeder i Rosenberg wkrótce również

złożą oświadczenie, że wyrzekają się hitleryzmu, 10-ciu oskarżonych, którzy złożyli deklarację antyhitlerowską, jako powód podają, że dotychczasowy przebieg procesu, a zwłaszcza pierwszy tydzień roku bieżącego dokonali w ich zapatrywaniach przełomu i zdecydowali o ich zdaniu, iż narodowy socjalizm w założeniu swym był małowartościowy.

O co najmniej 13 lat za późno...

Zeznanie Goeringa

NORYMBERGA (PAP). — Amerykański przedstawiciel oskarżenia w procesie przeciwko przestępcom wojennym w Norymberdze dr. Kepner przedłożył Trybunałowi stenogram zeznań Goeringa podczas przesłuchania w więzieniu. Na pytanie prokuratora, na jakich podstawach Goering oświadczył przedstawicielom prasy w godzinę po pożarze Reichstagu w styczniu 1933 roku, że budynek został podpalony przez komunistów, nie przeprowadzwszy żadnych dochodzeń w tej sprawie, Goering odpowiedział:

„Kiedy przybyłem do Reichstagu, zastałem tam samego fihlera i przedstawicieli bezpieczeństwa publicznego. Wyraził on zdanie, że Reichstag został podpalony przez komunistów, ja zaś miałem zastrzeżenia. Hitler jednak nie dał sobie sprawy przedstawić w inny sposób, gdyż był on głęboko przekonany o prawdziwości tego twierdzenia bez jakichkolwiek dowodów.

Parlamentarzyści brytyjscy w Warszawie

Jak już donosiliśmy bawi od kilku dni w Warszawie delegacja parlamentarzystów brytyjskich, która zwiedza obecnie miasta polskie.

Poniżej podajemy najbardziej interesujące życiorysy gości angielskich.

Philp Piratin

Posel z Mile End, wschodniej dzielnicy Londynu. Ma lat 38. Ma żonę i troje dzieci. Pochodzi z rodziny robotniczej. Mając lat 11 zdobył stypendium do gimnazjum, zamierzał zostać architektem, lecz musiał porzucić studia, żeby pomagać rodzinie. Pracował w różnych dziedzinach. Mając lat 20 spędził rok na morzu na statku handlowym. Zajmował się również handlem włączając handel skórą w którym pracował w Londynie aż do wybuchu wojny.

Podczas wojny pracował przy wzrastającej produkcji w zakładach inżynierskich. Jest członkiem Komitetu Wykonawczego i Komitetu Politycznego Brytyjskiej Partii Komunistycznej. Jest członkiem Rady Miejskiej Stenney (przedmieście wschodnie Londynu) i przewodniczącym w sprawach mieszkaniowych. Studiuje ulepszenia w dziedzinie urządzeń w celu zaoszczędzenia pracy gospodw domowych.

Po przyjeździe do Warszawy zwiedził domki fińskie dostarczone przez Rosję. Zrobiły one na nim duże wrażenie i uważa, że są one lepsze od podobnych domków wybudowanych w Anglii, ponieważ są one większe, cieplejsze, suchsze i posiadają piwnice i strych.

John Rankin

Z okręgu wyborczego Tradeston (Glasgow). Ukończył Uniwersytet w Glasgow ze stopniem magistra (M. A.). Członek Spółdzielczych Związków i Związków Pracy (Cooperative and Labour Parties). Kandydował trzykrotnie podczas wyborów w Glasgow w Okręgu Pollok, zanim został wybrany w okręgu wyborczym Tradeston. Zajmuje się propagandą oraz wykładami na tematy społecznych i historycznych przejawów walk klasy pracującej. Był przewodniczącym oraz pierwszy członek Rady Parafialnej w Eastwood z ramienia Partii Pracy. Obecnie Dyrektor Szkoły Koedukacyjnej w Glasgow.

H. Hynd

Przedstawiciel okręgu wyborczego Central Hackney, Londyn. Przedstawiciel Pierwszego Lorda Admiralicji w Parlamencie oraz jego prywatny sekretarz (Parliamentary Private Secretary to First Lord of Admiralty). Sędzia Pokoju (Justice of the Peace). Skarbnik Londyńskiej Rady Handlowej (London Trades Council). Był Kolejowcem i Pracownikiem Stowarzyszenia Urzędników Kolejowych, Senior oraz Przewodniczącym Partii Pracy w Radzie Miejskiej Hornsey, Londyn.

Szkoły polskie w ZSRR

MOSKWA (PAP). — Zarząd Obwodowy Związku Patriotów Polskich w Dniepropietrowsku, przy poparciu władz radzieckich założył przy dużych gospodarstwach państwowych, gdzie znajdują się większe skupiska polskie, szereg szkół polskich. — W obwodzie Dniepropietrowskim czynnych jest sześć samodzielnych polskich szkół 4-klasowych, dwie szkoły 3-klasowe oraz cztery szkoły 2-klasowe. Szkoły te obejmują ogółem ponad 300 dzieci polskich w wieku od lat 7-tn do 15-tn.

W Baszkirii, wobec znacznego rozproszenia ludności polskiej i niewielkiej ilości dzieci, Zarząd Obwodowy ZPP urządził szereg kompletów polskich przy szkołach ogólnych. Tego rodzaju komplety istnieją w Ufie, Zaitewie, Januarie, Jemaszewie i Bajgule. Samodzielna szkoła polska czynna jest w większym ośrodku polskim w Nowokanowie, gdzie istnieją również polskie kursy zawodowe kroiń i szycia przy pracowni ZPP oraz polskie zawodowe kursy sanitarne.

MOSKWA (Ant. wł.) — W rocznicę wyzwolenia stolicy Polski przez Wojsko Polskie i Armie Czerwoną radio Moskwa nadało dłuższą audycję, poświęconą Warszawie. Prelegent omówił powstanie warszawskie, podnosząc bohaterstwo powstańców i zesłanie inspiratorów londyńskich tragedii warszawskiej. Następnie opowiedział o przebiegu operacji wojskowych, zakończonych wypędzeniem Niemców z Warszawy według relacji jednego z uczestników walk o stolicę Polski. Dalej nastąpiły wyjątki z przemówienia, wygłoszonego przez radio w Lublinie przez wielką patriotkę polską, literatkę Wandę Wasilewską. Słowa tego przemówienia pozostały do chwili obecnej aktualne. Wasilewska wierzyła, że Warszawa odrodzi się z gru-

zów dzięki miłości, jaką darzyli ją jej mieszkańcy i cała Polska. Wasilewska nawoływała, że teraz należy: „Zaciśnąć pięści w pracy i walce. W walce i pracy!” — i tak się stało. Warszawa powstała z ruin. Skazana na zagładę przez zbrojów hitlerowskich z każdym dniem staje się bardziej żywa, pulsująca rytmem wytrwałej pracy przy odbudowie. Na zakończenie celem zilustrowania słów radio Moskwa podaje liczby — wielomówiący bilans dotychczasowych osiągnięć. Oto elektrownia warszawska pracuje rozporządzając mocą 44.000 kilowatów, co stanowi 50% mocy przedwojennej. Gazownia produkuje dziennie 30.000 metrów kub. gazu czyli 15% produkcji przedwojennej. Wodociąg wydała 40% wody w stosunku do wydajności przed wojennej, co stanowi 46.000 metrów sześci. wody. W Warszawie znajdują się wszystkie ministerstwa i najważniejsze przedsięwzięcia, ambasady i poselstwa, redakcje najważniejszych pism. Ulicami do niedawna zaważonymi gruzem kursują trolejbusy — dar Moskwy. Warszawa skazana na śmierć i konsekwentnie zabijana przy pomocy metod najbardziej barbarzyńskich — żyje, dając tym świadectwo niepożytego ducha Polski i Polaków.

STALIN KANDYDUJE W MOSKWIE

MOSKWA. — Stalin przyjął kandydaturę na posła Najwyższego Sowietu Związku Radzieckiego w stalinowskim obwodzie wyborczym w Moskwie. Mieszkańcy tego obwodu zebrali się na potężnej manifestacji, w której uczestniczyło 130.000 osób. — Wielka manifestacja odbyła się także w mołotowskim obwodzie w Moskwie, gdzie kandydatem przyjął W. M. Mołotow. — Przewodniczący Najwyższego Sowietu Związku

Prusy zostaną wydzielone od Niemiec?

BERLIN (ZAP). — Agencja A. D. J. podaje, że Prusy zostaną podzielone na szereg państewek autonomicznych dostatecznie drobnych by krajin nie mógł już na nowo stanowić „niebezpieczeństwa zagrażającego pokojowi”. Wiadomość tę otrzymał nowojorski korespondent „Daily Mail” od pewnej osobistości z Departamentu Stanu.

Alianci — dodał amerykański mąż stanu — są zgodni co do tego, by Niemcy pozostały jednolity, lecz posiadającą aspekt unii federalnej, w której państwa lub prowincje — za wyjątkiem pruskiej — będą posiadały dużą niezawisłość.

ARESZTOWANIA

BERLIN (ZAP). — Władze okupacyjne aresztowały w Bonn barona von Boselara, niejakiego Kutnera i panny von Grothe, w związku z aresztowaniem w dniu 9 b. m. ostatniego adiutanta Hitlera von Belowa, który mieszkał w bocznej ulicy w Bonn. Poddaje się go obecnie przesłuchaniom by ustalić, kiedy on omówił humkier Hitlera, oraz czy nie zabrał żadnych dokumentów.

Baron von Boselara należy do starej nadreńskiej arystokracji, która, jak wiadomo zawsze Hitlera popierała, panna von Grothe zaś jest przyjaciółką von Belowa.

POLICJA BERLIŃSKA OTRZYMAŁA BRON

BERLIN (ZAP). — Policja berlińska otrzymała w poniedziałek broń, która wydano jej z zapasów wojskowych. Każdy policjant niemiecki może nymać broń pod osobistą odpowiedzialnością. Wolno policjantom strzelać we własnej obronie, w obronie innych, gdy mu przeszkadzają w aresztowaniu, gdy aresztant usiłuje zbiec i t. p.

ZACZYNA SIĘ...

BERLIN (ZAP). — Komenda wojsk kanadyjskich zakomunikowała w poniedziałek o ulaskawieniu gen. S. S. Kurt Mavera, który skazany został na karę śmierci, za zamordowanie 18 kanadyjskich jeńców wojennych. Karę śmierci zamieniono Mawerowi na dożywotnie więzienie, które musi odbyć w Kanadzie. Mawer, który liczy 35 lat, był dowódcą 12 SS-brygady pancerniej Hitlerjugend.

NIEMCY SIĘ BAWIĄ

BERLIN (ZAP). — Śledząc życie w Niemczech nieraz dochodzi się do wniosków, które nie pokrywają się z deklamacjami Niemców o ich wielkiej biedzie i niedzi, o kompletnej apatii społeczeństwa. Niemcy się bawią i bawieniem nie rezygnują z dawnych przyzwyczajenia.

Przed kasą biletową opery w Kilonii już o godzinie 5.30 rano, czyli na 8 godz. przed otwarciem kasy zaczyna się tworzyć ogonek. Nawet obowiązek przyniesienia ze sobą 1/2 kg. drzewa lub węgla nie jest w stanie ostudzić chęci rozerwania się wieczorem w operze.

SAMOBÓJSTWO B. DYPLMATY

BERLIN (ZAP). — Według doniesień z Berna b. posel Niemiec w Szwajcarii, Otto Koescher popełnił samobójstwo. Był on podejrzany o usunięcie 220.000 marek złotych z kasy poselstwa. W pozostawionym liście oświadcza Koescher, że jest niewinny, lecz nie może tego udowodnić.

Radzieckiego M. I. Kalinin będzie kandydował w Leningradzie. Były komisarz spraw wewnętrznych Beria zgodził się na kandydowanie w stolicy Gruzji, Tyflisie, ludowy komisarz handlu zagranicznego Mikoian kandyduje w Erywanu w Armenii, Woroszyłow w Mińsku, Zdanow w Leningradzie, Anfrejew — ludowy komisarz rolnictwa, zarejestrowany został jako kandydat w Aschabadzie, Kaganowicz, zastępca przewodniczącego rady komisarzy ludowych, kandyduje w Taszkencie, Chruszczew, przewodniczący rady komisarzy ludowych na Ukrainie, kandyduje w Kijowie. W Swierdłowsku kandyduje zastępca Kalinina Szewnik, w Gorkim była zarejestrowana kandydatka przewodniczącego urzędu planowania Wozniesieńskiego.

W kilku wierszach

Praga. Kompletne kartoteki partii narodowo-socjalistycznej w Sudetach znaleziono w jednym z zamków w Czechosłowacji.

Bukareszt. Rumuńska snłka lotnicza „Lares” została rozwiązana. Miałek jej zostanie przekazany jako udział Rumunii w nowej radziecko-rumuńskiej spółce lotniczej „Tars”.

Moskwa. Narodowy rząd Azerbejdżanu irańskiego postanowił, że w marcu otwarty zostanie w Tebrizie uniwersytet. Będzie to pierwszy uniwersytet w dziejach tego kraju.

Berlin. Oficerowie brytyjskiej polityki aresztowali w Godesbergu niemieckiego generała von Belowa.

Kopenhaga. Rozpoczął się tu proces przeciwko niemieckim niemieckim i inicjatorowi terrorystycznych zarządzeń dr. Bestowi oraz generałowi SS Hennekenowi.

Praga. Termin wyborów powszechnych w Czechosłowacji został ustalony na dzień 26 maja. Czynne główne partie polityczne porozumiały się co do wspólnego wystąpienia podczas wyborów, a po wyborach do stworzenia rządu koalicyjnego.

Rzym. Rozpoczął się tutaj proces przeciwko b. wiceadmirałowi marynarki w rządzie Mussoliniego Tellinemu, oskarżonemu o współpracę z Niemcami.

Złamana pycha

W rocznicę oswobodzenia Polski od okupacji niemieckiej warto sobie uprzytomnić nie tylko złamanie brutalnej siły, okrutnej przemocy, lecz także pychy, zarozumiałości, zakłamania i buty niemieckiej. — Z okazji początku roku 1945 wygłaszali swe zapewnienia i przepowiednie „wielcy i mniejsi prorocy“ hitlerowscy. — W rozkazie dziennym do armii na dzień 1 stycznia führer oświadczył m. in.: „Jestem dziś *wiecej niż kiedykolwiek* przekonany, że zakończeniem tych zapasów będzie pełne chwały powrodożenie, jedyne w naszych dziejach“. Po pięciu miesiącach tak dalece zmienił przekonanie, że palnął sobie w leń, czy też otruli się!

Drugi co do znaczenia i rangi „prorok“, dr. Goebbels, w nr. 53 „Das Reich“ z dnia 31. 12. 1944 r. w artykule „Der Führer“, wśród wielu balwochwalecznych wynurzeń pisał: „Nigdy nie wyjdzie słowo fałsu z jego ust. On jest samą prawdą“. Czy nie wiedział o licznych wiarołomstwach, zrywanych traktatach, podstępnych knowaniach tego ubóstwianego? Dziwne, jakie wrażenie wywierał na Goebbelsa Hitler: „Trzeba tylko przebywać w jego pobliżu, by *cieleśnie* odczuwać, ile siły zeń promieniuje, jak jest silnym i ile mocy umie udzielać innym. Bije od niego nienzerwany prad wiary i mocnej woli wielkości... „O ile głowę trzyma nieco nachyloną, pochodzi to od wiecznego studiowania map... „*Ani na sekundę* nie zwatniłem, że Przeznaczenie powołało go, i *żadną moc na ziemi* nie przeszkodzi mu wypełnić swe zadanie“. „Maż, który stoi u steru Reichu jest zabezpieczony przed wszelkim ciosem losu. Oko jego spoczywa na gwiazdzie, która świeci ponad nim“.

(Niedyskretni aliamci uławnili jesienią; dokumentarnie, że dr. Goebbels za tak płoimienne artykuły w „Reichu“ nobierał każdorazowo po 10 tysięcy marek).

Trzeci „wielki prorok“, Goering, jakby przeczuwając, że wypadnie mu w niedalekiej przyszłości zasiąść (lub raczej, jak widzimy na zdjęciach — rozłożyć się) na ławie oskarżonych w Norymberdze jako „miekko“ przemawia w odezwie narodowej:

„Naród niemiecki i jego kierownictwo nie są odpowiedzialni za te straszliwe wojny. Dziesiątki lat nasi wrogowie prześladowali nas nienawiścią i wolą zniszczenia... „Tak wróg sam włożył nam miecz do ręki.

Zanim go odłożymy, musi być niemiecka wolność zapewniona po wszystkie czasy. Z mocną ufnością w Boga i z niezłomnym męstwem spoglądamy w nowy rok. Oczywiście, będzie on gorącym i twardym“. (Cytowane w przekładzie w/g „Krakauer Zeitung“, nr. 1, 1 stycznia 1945). I te prorocтва nie spełniły się. Gruby facieć znajduje się pod czujną opieką: wartownik co pół minuty spogląda przez specjalne okienko, czy dobrze się czuje w samotności, która trudno nazwać „niemiecką wolnością“.

Przechodząc do „proroków mniejszych“ — rozumiemy dobrze zdanie z noworocznej odezwy „Do niemieckich mężczyzn i kobiet w G. G.“ „Wielu wśród was pod naciskiem boleśnie nas uderzających wydarzeń musiało porzucić to wszystko, co przez długie lata pracy nad odbudową z trudem wywalczono, a dla większości *była to już druga umiłowana ojczyzna*“. Oczywiście dobrze działało się dr. Hansowi Frankowi na „Burgu“ wawelskim. Ten największy rabuś Polski wczuwał się w przykrości innych niemieckich dostojnych „szabrowników“, zmuszonych porzucić piękne lupy i korzystne

posady na obszarach objętych już wówczas przez Armię Czerwoną. „W naszych sereach winien żyć duch niezliczonych Niemców, którzy od stuleci pełnili na wschodzie Europy *dumną, świętą misję*“. („Krak. Zeitung“ 1. 1. 45).

No tak, średniowieczni rabusie i mordercy wyróżniali się krzyżem — nowocześni mieli krzyż łamany. A na temat „dumnej świętej misji“ obecnie dużo mają do mówienia prokuratorzy.

Wreszcie — taki „maly prorok“, Rudolf Stoepler, naczelny redaktor „Krakauer Zeitung“, zakończył swój artykuł wstępny „Kryzys 1944 r.“ następującymi zdaniem, pełnymi energii i jakiejś zarazem jakby rezygnacji:

„Starajmy się, abyśmy na końcu nowego 1945 r. stali na wyznaczonym nam przez Opatrzność stanowisku z taką samą pewnością, jak obecnie. To jest rozkaz dla nas i musimy go wykonać“. — Wytrwał na swym opatrnościowym stanowisku nie dłużej jak do 17 stycznia 1945 r. — daty zdobycia Krakowa przez wojska radzieckie.

Stefan Kamiński.

Sytuacja w Wenecji Julijskiej

MOSKWA (PAP). — Agencja TASS donosi z Belgradu, że ludność Wenecji julijskiej przesyła liczne rezolucje na ręce szefa delegacji jugosłowiańskiej na pierwsze Zgromadzenie Generalne ONZ. Rezolucje te wyrażają nadzieję, że delegacji jugosłowiańskiej uda się przekonać sojuszników o słuszności żądań ludności Wenecji julijskiej, mających na celu przyłączenie do Jugosławii. Mieszkańcy jednego z okręgów tej prowincji piszą: „Prosimy, by zagadnienie Wenecji julijskiej zostało rozwiązane możliwie najszybciej, gdyż życie nasze staje się co dzień trudniejsze. Wenecja julijska poświęciła życie 46.000 swych najlepszych synów w walce o wspólne ideały Narodów Zjednoczonych, oto dlatego ma ona prawo żądania wcielenia do republiki jugosłowiańskiej“. Podobne rezolucje nadszły od komitetów słoweńskich i od związków kobiet antyfaszystek z wielu okolic nadmorskich Słowenii.

*

TRIEST (IP). — Uczniowie triesteńskich

szkół średnich, którzy na znak protestu przeciw faszystowskiemu profesorom rozpoczęli strajk, wystosowali do angielskich władz wojskowych memoriał, w którym przedstawione są wszystkie braki i błędy zarządu szkolnego w szkołach słoweńskich. W memoriale podkreśla się, że zarząd szkoły dotychczas nie poczynił żadnych kroków w kierunku demokratyzacji wychowania, przeciwnie obok profesorów, członków białej gwardii, zamianował nowych profesorów, którzy nie są zdolni do wychowywania dzisiejszej młodzieży w duchu demokratycznym. Uczniowie domagają się usunięcia „białych gwardystów“, kolaborantów i zdrajców, którzy zbiegli przed armią jugosłowiańską i otrzymali posady w Trieście. Dalej domagają się zamianowania rzeczywiście demokratycznego zarządu szkolnego, który opracuje plan nauczania i przedłoży go uczniom do dyskusowania, dalej domaga się decyzji w kwestii podręczników szkolnych i zabezpieczenia opalu dla szkół.

Trudności aprowizacyjne Francji

PARYŻ (PAP). — Jak wiadomo, z dniem 1 stycznia we Francji wprowadzone zostały na nowo kartki na chleb, zniesione w okresie przedwyborczym, przy czym racja zmniejszona została o 11 dkg. To jest do 30 dkg dziennie. Wywołało to wielkie niezadowolenie w kołach piekarzy, których system kartkowy zobowiązuje do uciążliwych manipulacji. Piekarze odbywają zebrania i w rezultacie w szeregu okręgów Paryża sprzedawali oni w dalszym ciągu chleb bez kartek. Stwierdzono również wypadki włamania do merostw i kradzieży kartek, które pojawiły się w nielegalnym handlu. W związku z powyższym minister aprowizacji Tanguy Prigent zapowiedział w przemówieniu radiowym stosowanie surowych sankcji. Wystąpienie ministra wywołało gwałtowny atak ze strony dziennika „France Libre“, który przynosił ministrowi, że kartki chlebowe zostały zniesione w okresie przedwyborczym dla celów czysto propagandowych przez jego kolega Pineau i że nie jest słuszne odnowienie oręża na podniecenie szarych ludzi, które wywołały błędy „wzrostu sfery“. W istocie sprawa kartek na chleb posiada swój aspekt polityczny, zarówno minister Pineau jak i minister Tanguy Prigent są członkami Partii Socjalistycznej, która horyzontuje się z szeregiem trudności przetrwania obecnie wskutek zarządzenia swego ministra, utracenie części wpływów pośród klienteli „sklepiarskiej“ odpowiedzialności częściowo na partii radkalnej Sekretarz Generalnej Konfederacji Pracy, Benedykt Frachon, sygnalizuje w „Humanite“ wyniki niewywiązania do strątków przeciw wprowadzeniu kartek chlebowych przez obywateli, którzy związki zawodowe oraz obywateli lokalnej rady MRP o wydanie nowelizacji racji chleba. Wywołują oni niezadowolenie, które do ich własnych ofiar, twierdzi Frachon. Ze „strątkiem“ niekiedy zbiega się strądek detalizacji zarządów w miastach, które jest inne. Odmawiają oni kupowania mięsa u wielkich rzeźników i hurtowników, którym zarzucają śmiechowanie ceny i zagarnianie wielkich części zysków. Tak wiadomo, organizacja „korporacyjna“ stworzona w okresie Vichy, w ramach poszczególnych zawodów oddawała detalistów na łaskę wielkich hurtowników, narzucających im ceny monopolowe. W okresie poprzedzającym wybuch, minister Pineau zniósł te formy organizacyjne, ale utrzymanie obowiązku posiadania t. zw. karty nabycowej pozwoliło zachować hurtownikom i wielkim pośrednikom ich dotychczasowy przywilej przeciw którym zburzali się obecnie detalisci. Narada międzyministe-

rialna, która się odbyła pod przewodnictwem gen. de Gaulle na temat przewiezania tego problemu, nie doprowadziła do ostatecznych wyników. Jak się zdaje, rząd zamierza rozwiązać ten problem przez wprowadzenie sztucznych cen dla hurtowników, co oznaczałoby triumf detalistów.

Uwagę opinii zaprzęta jeszcze jedna sprawa zaopatrzenia, mająca rozmach polityczny. Kolejarze stwierdzili, że przez granice

francusko-hispańską przechodzą pociągi z kartoflami, pochodzącymi z Bretanii. Powszechne poruszenie pośród ludności pozbawionej od dawna rozdziału ziemniaków sprawiło, że dalsze wysiłki zostały wstrzymane. Jak się okazuje, transporty te były rezultatem podpisanego przed kilkoma miesiącami układu handlowego między Francją i Hiszpanią, przewidującego wysyłkę 650 ton kartofli na zasiewy. (w)

Jak będzie przeprowadzony najbliższy spis ludności?

WARSZAWA (PAP). — W dniu 14 lutego 1946 r. odbędzie się na całym terenie Rzeczypospolitej sumaryczny spis ludności cywilnej. Spis ten w chwili obecnej posiada dużą doniosłość, a jego przeprowadzenie wysuwa się na czoło najpilniejszych zadań państwowych.

Obejmując teren całego państwa, spis pozwoli na dokładne stwierdzenie, jakim rozporządzamy zasobem ludzkim, jak rozmieszczona jest ludność w poszczególnych dzielnicach kraju, a wreszcie ilu obywateli jest zdolnych do pracy. Uzyskane tą drogą liczby służyć będą do ogólnego planu odbudowy, umożliwią oparty na racjonalnych zasadach plan osadnictwa, jak też planowanie szkolnictwa i oświaty. Będzie wreszcie mogli obliczyć straty, jakie Polska poniosła w ludziach podczas ostatniej wojny.

Władzami snisowymi, odpowiedzialnymi za przeprowadzenie snisu, będą Powiatowe Władze Administracji Ogólnej (Starostwa Powiatowe i Grodzkie), Zarządy m. st. Warszawy i Łodzi, Poznania, Krakowa oraz Gdańska. Wszystkie władze państwowe obowiązane są na żądanie władz snisowych do współdziałania z nimi przy przeprowadzaniu snisu. Nadzorczymi Władzami Snisowymi będą Wojewodowie. Lokalnymi organami snisowymi będą Zarządy miast i gmin wiejskich.

Dla wykonania zadań snisowych, wojewodowie nowołądzą do dnia 20 stycznia 1946 roku jednego z naczelników wydziałów Urzędu Wojewódzkiego na wojewódzkiego komisarza snisowego, którego zadaniem będzie kontrola pracy przygotowawczej w terenie i ogólny nadzór nad całością akcji snisowej. Powiatowe Władze Administracji Ogólnej wyznacza do dnia 20 stycznia spośród pracowników starostwa — powiatowego komisarza snisowego i jego zastępcę, a w powiatach grodzkich — grodzkiego

komisarza snisowego i jego zastępcę. Analogicznie postąpią zarządy miast. Powiatowemu Komisarzowi Snisowemu podlegają: Miejski Komisarz Snisowy miasta, wchodzącego w skład powiatu administracyjnego, gminny komisarz snisowy zbiorowej gminy wiejskiej oraz rejonowy komisarz snisowy rejonu, utworzonego z grupy gmin jednostkowych. Pośrednim ogniwem organizacyjnym, w miarę potrzeby, będą starsi komisarze snisowi, w ilości po jednym na 15 okręgów snisowych, stanowiących obwód snisowy. Liczba ta może się wahać w zależności od warunków lokalnych.

Do zadań wymienionych organów snisowych należy będzie ogólny nadzór nad akcją snisową, pośrednictwo w rozprowadzaniu druków snisowych, instrumowanie okręgowych komisarzy snisowych, kontrola ich pracy po spisie i wykonanie zestawień zbiorczych wyników snisu. Sam spis będzie przeprowadzony przez okręgowych komisarzy snisowych, reprezentujących się w pierwszym rzędzie spośród pracowników państwowych i samorządowych, nauczycielstwa i uczacej się młodzieży powyżej 16 lat, a na wsi oprócz tego także z sołtysów. Komisarze snisowi będą funkcje swe pełnił honorowo, a legitymować się będą przedowymi zaświadczeniami, sporządzonymi specjalnie do tego celu.

Władze snisowe dokonają przy pomocy Zarządu miast i gmin podziału podległego im terenu na okręgi snisowe, które otrzymają kolejną numerację w obrębie całego terytorium, podległego oddanej władzy snisowej. Okręg snisowy winien z reguły obejmować około 600 mieszkańców, to zn. około 120 mieszkań w miastach lub 120 domów na wsi. Wielkość jego ma być jednak ustalona w ten sposób, by praca snisowa mogła być wykonana w ciągu 4-ech dni,

NADZWYCZAJNE POSIEDZENIE LIGI ARABSKIEJ

NOWY JORK (PAP). — Agencja Associated Press donosi z Kairu, że rządy Egiptu, Iraku i Transjordanii zwróciły się do Ligi Arabskiej z żądaniem zwolnienia nadzwyczajnego posiedzenia w celu omówienia sprawy Palestyny.

PRZECIW FASZYZMOWI

LONDYN (Ant. wł.) — Korespondenci z Boliwii donoszą, że konferencja Związków Zawodowych boliwijskich uchwaliła, że w czasie wyborów do parlamentu członkowie związków zawodowych zajmą stanowisko przeciwne partii nacjonalistycznej. Będzie to jeden z momentów walki z faszyzmem, jaką konferencja postanowiła wypowiedzieć.

KATASTROFA ANGIELSKIEGO TRANSPORTOWCA

LONDYN (PAP). — Agencja Reutersa donosi, że w pobliżu Marsylii w Camellongue uległ katastrofie na skutek zamieci śnieżnej transportowiec brytyjski. Wioził on 22 brytyjskich jeńców wojennych, którzy zostali wzięci do niewoli przez Japonczyków w Singapur. Dotychczas odnaleziono 19 ciał zabitych. Trzej ranni zostali odwiezieni do szpitala. Brytyjskie ministerstwo lotnictwa ustaliło, iż transportowcem jechało 27 osób, z czego 4 zdołały się uratować.

WYSIEDLANIE NIEMCÓW Z CZECHOSŁOWACJI

PRAGA (PAP). — Rząd czeskosłowacki podał do wiadomości, że dnia 12 stycznia rozpoczęło się przesiedlanie ludności niemieckiej do amerykańskiej strefy okupacyjnej w Niemczech.

Zatrute strzały

Wystawa pożyteczna i jeszcze pożyteczniejsza

Prasa doniosła, że w Paryżu otwarto wystawę p. n. „Jak Francuzi Niemców za nos wodzili“. Na wystawie przedstawiono około 15.000 fałszywych stempli, paszportów oraz broszur nielegalnych.

Pożyteczna wystawa i bardzo ciekawa. Obrazuje niejako tężyżnę uciemiężonego narodu, który nie uiał się pokornie przed wola brutalnego okupanta, lecz potrafił smutnie i przebiegle wodzić go za nos. Mam wrażenie, że taka wystawa przydałaby się również u nas.

Na pewno ilość eksponatów wielokrotnie przewyższałaby ilość eksponatów na tej paryskiej wystawie. W kraju, w którym co drugi obywatel miał fałszywą „Kamkarkę“, a co trzeci podjadał niemców, legitymując się fałszywymi, lub wystawionymi na „martwe dusze“ — Lebensmittelkarten, zbiór dokumentów wódzenia za nos najeźdźcy byłby olbrzymi!

Możnaby również zademonstrować różne sposoby i sposobiaki szmuglerów, którzy przemucali do miast produkty ze wsi. My mieliśmy także swoje własne, patenowane niejako wynalazki. Np. owego żółwia, malowanego na ścianach domów, Żółwia, który miał przypominać polskiej ludności, żeby pracowała powoli, żeby jak się da najopieszalej przykładła rękę do „działa budowy nowej Europy“...

Tylko — niestety! Wielu obywateli rozsmakowało się w tej — wówczas pożytecznej i niekiedy nawet godnej tytułu bohaterów — robocie! I nie zauważyli w porę, że wojna się skończyła, że czasy się zmieniły. Nie wymazali np. z pamięci owego symbolicznego żółwia. Pracują nadal powoli, jak za dawnych, niemieckich czasów... Niekiedy nawet jeszcze wolniej. Patrząc na pracę urzędników w niektórych urzędach, ma się wrażenie, że jesteśmy świadkami konkursu pod hasłem: „Kto wolniej wykona swoją pracę?“.

Żółw triumfuje!

A pożyteczni niegdyś szmuglerzy, którzy czasem z narażeniem życia transportowali do miast słoninę, mięso, mleko i masło, dalej uprawiają swoje rzemiosło, lecz już bez narażenia życia. Ale licza za produkt tyle, jakby okunowali codziennie swoje towary krwią. To też coraz częściej wędrują zmiast do Panteonu zasłużonych — do zacinznych cel więziennych...

Wotum wiec:

— Obywatelu! Czy nie należałoby urządzić wystawy pod nazwą: „Jakie szkody wyrządził społeczeństwu fakt, że przez przeszło pięć lat wodziliśmy za nos Niemców?“

Ta paruska wystawa — jest bardzo pożyteczna.

To nasza, polska, byłaby jeszcze pożyteczniejsza. Może wielu spośród zwiedzających zastanowiłoby się przez chwilę, czy im także nie zaszkodził — moralnie — ów ponury fakt, że przez długi, długi czas wczasy musieliśmy wodzić szwabów za nos...

I na pewno wielu zmieniłoby swe dzisiejsze następowanie. Radukalnie. Od razu Póki czas! Póki jeszcze nie za późno!!!

B. Brzeziński.

KRONIKA

Dekorujemy miasto flagami w dniach 19—20 stycznia

W związku z rocznicą wyzwolenia miasta Częstochowy spod okupacji niemieckiej, apeluje się do wszystkich właścicieli domów i lokali, aby ozdobili flagami fasady domów i okna mieszkań.

Nawierzchnie ulic, zwłaszcza te, którym ma przebiegać manifestacyjny pochód, powinny być wysypane żółtym żwirem.

Komunikat Kom. P. P. R. dzielnic śródmieście

Komitet P. P. R. Dzielnic Śródmieście w związku z uroczystością wyzwolenia m. Częstochowy przez wojska radzieckie spod okupacji niemieckiej zawiadamia członków Kół ul. Aleja, Narutowicza, Częstochowska, Warszawska oraz terenowe Koło Zawodzie o stawienie się w lokalu P. P. R. w Dzielnic Śródmieście, I Aleja 9, na godz. 9.30. Stawienie obowiązkowe.

Komunikat Kom. Miejskiego P. P. S.

W związku z uroczystością oswobodzenia miasta, która odbędzie się w niedzielę, dn. 20 b. m., wzywamy wszystkich członków partii, O. M. TUR, RKS „Skra”, Stow. b. Więźniów Politycznych, do zbiórki w lokalu partyjnym dnia 20 b. m. o godz. 10.30. Obecność wszystkich pod rygorem partyjnym obowiązkowa.

Apel Zarządu Związku b. Uczestników Walki Zbrojnej

Zarząd Zw. b. Uczestników Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację w Częstochowie, ul. Kościuszki 14, zawiadamia swych członków, że miejsce zbiórki dla wzięcia udziału w uroczystościach „Wyzwolenia Częstochowy” w dniu 20 stycznia 1946 r. wyznaczono zostało na pl. Daszyńskiego w wlotu I-ej Alei, termin — godzina 11.15.

Akademia, w fabr. „Union Textile”

Kierownictwo Świetlicy przy fabryce „Union Textile” urządza uroczystą Akademię z okazji pierwszej rocznicy wyzwolenia z niewoli hitlerowskiej, która odbędzie się w lokalu własnym przy ul. Narutowicza 80, dnia 19 b. m. o godz. 18-ej.

Żywa Gazetka

Komitet Miejski PPS w Częstochowie komunikuje, że w sobotę, dn. 19-go b. m. o godz. 17-ej, odbędzie się w lokalu partyjnym przy ul. Kopernika 6 (sala konferencyjna) „Żywa Gazetka” dla członków partii, O. M. TUR, RKS „Skra” i Stow. b. Więźniów Politycznych. W programie część artystyczna. Obecność obowiązkowa.

Uruchomienie Kursu Księgowości

Zrzeszenie Nauczycieli w Częstochowie uruchamia z dniem 1 lutego 1946 r. w godzinach wieczornych dla zaawansowanych w księgowości kurs nowoczesnej księgowości przebiekowej z uwzględnieniem nowoobowiązującego planu kont.

Zapisy przyjmuje od dnia 9 stycznia 1946 r. kancelaria kursów, ul. Narutowicza 19 w godz. od 17 do 20-ej.

Tamże udziela się wszelkich informacji w sprawie kursu.

Apel Stow. Kupców

W związku z obchodem Rocznic Oswobodzenia Częstochowy, Zarząd Stowarzyszenia Kupców Polskich wzywa wszystkich swych członków do stawienia się w lokalu Stowarzyszenia (II Aleja 33) w niedzielę, dnia 20 stycznia b. r. punktualnie o godzinie 9.30 celem wzięcia udziału w uroczystościach — wraz z poczem sztandarowym Stowarzyszenia.

Komunikat Zw. Zaw. Dziennikarzy R. P. Oddz. woj. kieleckiego

Na posiedzeniu Zarządu Zw. Zaw. Dziennikarzy R. P. Oddział Kielecki, zgodnie z obowiązującym statutem Zw. Zaw. Dziennikarzy R. P., uchwalonym na I ogólnopolskim Zjeździe Dziennikarzy, zostali uznani za rzeczywistych członków nast. dziennikarze z terenu wojew. kieleckiego: Altman Tadeusz, Chudzikowska Jadwiga, Dągata Zofia, Folfasiński Sławomir, Jaster Jan, Gajos Stefan, Kraak Piotr, Kaltenberg I., Kwaśniewski Tadeusz, ks. dr. Marchewka Antoni, Michalski Hieronim, Stynulowski Bogdan, Nowicki Władysław, Tranda Zdzisław, Zielińska Stanisława i Zagórski Juliusz. Na aplikantów Zw. Zaw. Dziennikarzy R. P. przyjęto: Nofler Alinę, Jurka Kazimierza, Steigerwaldę Romanę i Dutkowskiego Tadeusza.

Zgodnie z uchwałą Zarządu, postanowiono unieważnić wszystkie dotychczasowe legitymacje oraz zaświadczenia, wydane w ub. roku.

Tow. Ogródków Działkowych wznowia swą działalność

Towarzystwo Ogródków Działkowych w Częstochowie podaje do wiadomości członków oraz użytkowników działek na terenach fabryk: Częstochowianka, Union Textile i Papiernia, że w dniu 20 stycznia r. b.

o godz. 15-ej w lokalu własnym, przy ul. Dąbrowskiego 14, odbędzie się zebranie celem omówienia sprawy nasion, nawozów sztucznych i zwiększenia produkcji warzyw na działkach w roku 1946.

Sekretariat urzęduje w poniedziałki i czwartki od godz. 16-ej do 18-ej.

Nowy spis abonentów telefonicznych

Jak nas informują, opuścił prasę i ukazał się nowy spis abonentów sieci telefonicznych Rej. Urzędu Telefonów i Telefografów w Częstochowie.

Nowy ten spis, opracowany fachowo i uwzględniający abonentów najbliższych okolic Częstochowy oraz obwzerny dział reklamowy, jest do nabycia w Głównym Urzędzie Poczтовым, okienko Nr. 1.

Kurs dla kandydatów na pracowników Uniwersytetów Ludowych

Towarzystwo Uniwersytetów Ludowych R. P. organizuje w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych kurs dla kandydatów na pracowników tych uniwersytetów. Kurs rozpocznie się 17 lutego r. b. i będzie miał 3 etapy: 1) 17. II. — 25. II. — kurs wstępny w Krakowie; 2) 1. III. — 25. III. — uczestnictwo w pracach czynnych uniwersytetów ludowych; 3) 1. V. — 31. V. — właściwy kurs w Czatkowicach, pow. Chrzanów.

Udział w kursie może wziąć zarówno nauczycielstwo szkół średnich i powszechnych, związanie ideowo ze środowiskiem wiejskim i jego ruchem społeczno-kulturalnym jak też i każdy w tym ruchu uczestniczący, kto nie mając dyplomu nauczycielskiego posiada jednak potrzebne wykształcenie ogólne (choćby samokształceniem zdobyte), a ma zdolności wychowawcze. Kierownikiem kursu jest Jerzy Zawieyski.

Zgłoszenia kandydatów z życiorysem kierować należy pod adresem: Kurs dla pracowników Uniwersytetów Ludowych Kraków, ul. Szczepańska 2.

Program obchodu rocznicy wyzwolenia m. Częstochowy w dn. 19 i 20 stycznia r. b.

Sobota 19 stycznia 1946 r.

O godzinie 17-ej z koszar W. P. na Zaczyszu wyruszy capstrzyk wojskowy w kierunku miasta. Na skrzyżowaniu ulic Aleja Wolności, I Maja i Mickiewicza do oddziałów wojskowych włączają: S. O. K., Z. H. P. i Straż Ogniowa Ochotnicza, po czym wszyscy udadzą się Aleją Wolności, Aleją N. M. Panny w stronę placu Daszyńskiego, po czym z placu Daszyńskiego Alejami w kierunku parków, zawrócą i udadzą się na plac J. Stalina pod ratusz, gdzie przedstawić W. P. w towarzystwie Wiceprezidenta Federaka odbierze raport, po czym dypstrzyk rozwiąże się.

Niedziela 20 stycznia 1946 r.

Godzina 10 rano w Katedrze Sw. Rodziny nabożeństwo dla wojska, władz i przedstawicieli organizacji. Po nabożeństwie przed katedrą ustawia się: Wojsko, M. O., S. O. K. i ulicą Narutowicza idą w kierunku placu Daszyńskiego. Na pl. Daszyńskiego o godzinie 11.15 ustawia się Zw. b. Więźniów Pol., Zw. b. Partyzantów, partie polityczne,

Zebranie Miejskiej Rady Narodowej

Zgodnie z ustawą z dnia 11 września 1944 r. o organizacji i zakresie działania Rad Narodowych, uprzejmie zawiadamiamy, że dnia 23 stycznia 1946 r. o godz. 10 rano w sali własnej przy ul. Najśw. Maryi Panny Nr. 35, I p. odbędzie się plenarne posiedzenie M. R. N. z następującym porządkiem dziennym:

1. Zagajanie.
2. Ślubowanie nowych członków M. R. N.
3. Wybór członka Prezydium M. R. N.
4. Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia M. R. N.

Akcja usprawnienia przewozu

W związku z brakiem taboru wagonowego i dążeniem do sprawnego przewozu transportów kolejowych, Nadzwyczajna Komisja Rządowa i Ministerstwo Komunikacji wydały dyspozycje w przedmiocie zapobiegania przetrzymywaniu wagonów ponad 6-godzinny termin ulgowy.

Nie bacząc na udzielane wskazówki i upomnienia przez zawiadawców stacji, opieszali klienci w dalszym ciągu przekraczają o kilka i kilkadziesiąt godzin ustalony termin do wyładowania i naładowania wagonów, paraliżując w ten sposób akcję usprawnienia przewozu transportów.

Poniżej podajemy opieszalych klientów:

1. Powiatowy Zarząd Drogowy Włoszczowa — przetrzymano 10 (dziesięć) godzin w grudniu 1945 r. wagon Nr. 54744 ponad termin ulgowy.
2. Powiatowy Zarząd Drogowy Radom-

Chojnka II-go Hufca Harcerzy w Rakowie

W dniu 13 stycznia b. r. o godz. 15-ej w Domu Kultury i Oświaty przy Hucie „Częstochowa” odbyła się uroczystość „chojinki harcerskiej”. Po raporcie Hufca, odczytaniu rozkazu Komendy i rozdaniu krzyżów harcerzom nastąpiła część artystyczna, na którą złożyły się wystąpienia poszczególnych drużyn.

Niedzielne dyżury lekarzy

W niedzielę, dnia 20 stycznia b. r. dyżury następujący lekarze:
internista — Gotz M., Al. Wolności 32.
chirurg — Słowik Z., Dąbrowskiego 17,
ginekolog — Jewsiejenko D., Katedralna Nr. 7.
dentysta — Lubczyński, Kopernika 21,
laryngolog — Pacewicz K., I Aleja 11,
okulista — Pacewicz Janina, I Aleja 11.

Nocne dyżury aptek

W tygodniu od dnia 14 do 20 stycznia w! dyżurują następujące apteki:
S. Meistera, Al. Wolności 23.
L. Zielińskiego, Narutowicza 40 i
J. Rupprechta, Narutowicza 170, tylko od godz. 8 do 19

Sport

Miejski Ośrodek W. F. i P. W. zawiadamia, iż w dniu 18 b. m. zostało oddane do użytku sportowców lodowisko, mieszczące się przy ul. Sobieskiego 5, teren pływalni.

Sensacyjny mecz hokejowy w Częstochowie

Na niedzielę 20 b. m. przyjeżdża do Częstochowy celem rozegrania meczu hokejowego z CKS-em Wisła krakowska w najbliższym składzie.

Mecz ten rozegrany zostanie na lodowisku Miejskiego Ośrodka W. F. i P. W., ul. Sobieskiego, o godzinie 15-ej.

Wzbudził on ogromne zainteresowanie ze względu na wysoką klasę gości krakowskich.

Głosy Czytelników

Winszujemy zapatrywać

Z inicjatywy jednego z urzędów częstochowskich powstała myśl urządzania koncertów dla robotników. Zwrócono się z prośbą o zorganizowanie koncertów do Miejskiej Orkiestry Symfonicznej, która zgodziła się jeździć po fabrykach. Opracowany został starannie program muzyczny z odpowiednimi krótkimi prelekcjami. Wieksość robotników myśli te przyjęła entuzjastycznie. Urządzone już po fabrykach koncerty dały robotnikom prawdziwą satysfakcję, nawet niektórym wycisnęły łzy z oczu. Atoli znalazł się pewien pan Z. (właśnie, że pan, a nie obywatel) z Rady Zakładowej, który ni mniej ni więcej oświadczył: „robotnikom nie jest potrzebna muzyka, bo się na niej nie poznają”.

Proszę pana, czy dlatego, że przestał pan być robotnikiem, a pracuje pan jako urzędnik — tak łatwo zapomniał pan o swoim środowisku?

Czy nie wie pan, że kultura to nie świecidełko, zbędne dla robotnika? Słońcem może rozkoszować się tylko ten, który je widział, a nie chowający się przed nim w piwnicy.

Daćcie możność słuchania muzyki robotnikowi, a dopiero wtedy zapytamy Was „czy się pozna na niej”.

Wstyd, proszę pana, że jeszcze dzisiaj w demokratycznym państwie znajdują się tacy obywatele i to w dodatku członkowie Rad Zakładowych! I co na to robotnicy? Robotnicy — cierpliwi robotnicy!

Beha.

Z życia kulturalnego

Teatry Miejskie Sala duża

Powtórzenie premiery „Pygmaliona”

Dziś w sobotę 19 b. m. oraz jutro w niedzielę 20 b. m. o godz. 18.30 powtórzenie premiery utworu scenicznego w 5-ciu aktach G. B. Shawa „Pygmalion”. Dokołała reżyseria A. Kwiatkowskiego, wspaniała oprawa sceniczna projektu Wł. Wagnera i świetna obsada z Łecką w roli kwaciarki i Kwiatkowskim, jako prof. Higginsem na czele, odniosły na wczorajszej premierze prawdziwy triumf. Długotrwały sukces sztuki jest tym samym zapewniony.

„Grube ryby” M. Bałuckiego

Jutro w niedzielę 20 b. m. o godz. 15.30 przemila polska komedia pióra M. Bałuckiego „Grube ryby”. Reżyseria B. Orlińskiego. Mise en scene Wł. Wagnera.

Sala kameralna

„Pastorałka” L. Schillera

Jutro w niedzielę 20 b. m. o godz. 15.30 prześliznie misterium ludowe w 2-ach obrazach L. Schillera p. t. „Pastorałka” w wykonaniu zespołu Tacjanny Wysockiej. — Muzyka L. Schillera i J. Maklakiewicza. Reżyseria, choreografia i chór W. Wysockiej. Oprawa sceniczna Wł. Wagnera.

„Grube ryby” M. Bałuckiego

Jutro w niedzielę 20 b. m. o godz. 18.30 komedia przemila w 3-ach aktach M. Bałuckiego „Grube ryby”.

Bilety do nabycia w kasie Teatru od godz. 10-ej do 12-ej i od 14-ej do rozpoczęcia przedstawień. Telefon kasy 21-61.

W próbach „Śluby panienskie” Al. hr. Fredry oraz „Obym wstęp wzbroniony” — reportaż H. Buczyńskiej.

„Wiecek i Wacek w „Częstochowiance”

Podajemy do wiadomości, że w niedzielę 20 b. m. o godz. 18-ej zostanie odegrana po raz trzeci na scenie fabrycznej przez zespół amatorski sekcji teatralnej K. K. S. „Częstochowianka”, ciesząca się wielkim powodzeniem komedia p. t. „Wiecek i Wacek”.

Zjazd dyrektorów teatrów polskich

W dniach 21 i 22 b. m. Ministerstwo Kultury i Sztuki oraz Związek Artystów Scen Polskich organizuje Pierwszy Ogólnopolski Zjazd Dyrektorów Teatrów.

Teatry Miejskie w Częstochowie reprezentować będzie na zjeździe dyr. Tadeusz Krotke.

II-gi koncert

w Drukarni Państw. Nr. 1

Dnia 17 b. m. na terenie Drukarni Państwowej Nr. 1 w Częstochowie odbył się drugi koncert dla pracowników. W koncercie wzięła udział Miejska Orkiestra Symfoniczna pod dyrekcją prof. Jarzębskiego. Przed koncertem prof. Jarzębski wygłosił krótką prelekcję, poświęconą polskiej pieśni ludowej.

Odegrano uwerturę z opery Moniuszki „Halka”, po czym p. Garztecka-Jarzębska odśpiewała: „Biały domek” — Niewiadomskiego i „Nie chcę się znać, Jasieńku”, a później „Kolysankę” — Niewiadomskiego, „Karuzelę” — Nawrockiego oraz „Kum i kuma” — Moniuszki. Artystka zarówno śpiewem, jak i niezwykle swym urokiem wywołała zachwyt u słuchaczy. Następnie orkiestra odegrała „Oberka” — prof. Makoszy, a na zakończenie „Polonez” — Chopina i „Tańce góralskie” — Moniuszki.

Okaz miłość bliźniego czynem — Złóż datek na Pomoc Zimową

Jak wiadomo, fala 522 m interferuje z falą 520 m. Wobec tego, mimo zabiegów Polskiej Agencji o zmianę fali Stuttgartu, okazało się, że ze względów technicznych niemożliwe.

OBWIESZCZENIA URZĘDOWE

Nr. O. 215/P/46.

Ogłoszenie

Prezydenta Miasta z dnia 18. stycznia 1946 roku
o rejestracji szkód wojennych.

Zgodnie z zarządzeniem Biura Odszkodowań Wojennych przy Prezydium Rady Ministrów po zakończeniu wstępnego spisu szkód wojennych, którego zadaniem było w jak najkrótszym czasie ustalić w przybliżeniu ogólne straty poniesione wskutek wojny przez Państwo Polskie i obywateli polskich, na terenie miasta Częstochowy przeprowadzona będzie szczegółowa rejestracja szkód wojennych na nowych szczegółowych kwestionariuszach rejestracyjnych. Materiał zebrany w drodze tej rejestracji stanowić będzie podstawę do realizacji indywidualnych roszczeń odszkodowawczych poszkodowanych po przyznaniu Państwu Polskiemu odszkodowań wojennych.

Do rejestracji winni się zgłosić mieszkańcy, którzy złożyli już wnioski odszkodowawcze w czasie poprzednio przeprowadzonego spisu szkód wojennych oraz ci, którzy tego dotychczas w jakichkolwiek powodów nie uczynili. Rejestracja jest obowiązkowa, gdzie szkoda powstała. Rejestrowane będą także szkody repatriantów z Bugu, poniesione w ich dawnych miejscach zamieszkania.

Pojęcie szkody wojennej obejmuje wszelkie szkody spowodowane wskutek działań wojennych, przeprowadzonych przez wojska niemieckie jak i wszelkie inne wojska, szkody poniesione wskutek bezprawnych zarządzeń władz okupacyjnych, bezprawnych czynów żołnierzy podległych dowództwu niemieckiemu, obywateli niemieckich i przynależnych do narodu niemieckiego tudzież szkody poniesione wskutek faktycznej konieczności opuszczenia domu, gospodarstwa względnie zakładu pracy w związku z działaniami wojennymi.

Zgłaszane wnioski odszkodowawcze mogą dotyczyć: 1) szkód materialnych, powstałych wskutek zniszczenia, uszkodzenia względnie zabrania przedmiotów majątkowych, 2) szkód niematerialnych powstałych wskutek naruszenia zdrowia, uszkodzenia ciała, utraty życia, lub pozbawienia zdolności do pracy członków rodziny oraz 3) innego rodzaju pretensji z tytułu niewypłacenia względnie niepełnego wypłacenia różnego rodzaju należności, przymusowego wykorzystania pracy i t. p.

Ze względu na ustanowienie zasady odszkodowań w naturze oraz konieczność uzyskania podstaw do żądania zwrotu tych samych przedmiotów zabrzanych przez okupanta (rewindykacji), względnie dostarczenia na ich miejsce przedmiotów zastępczych, szczególnie ważne jest wskazanie przedmiotów (maszyn, urządzeń domowe, dzieła sztuki, aparaty radiowe i t. p.), wywiezionych lub zabrzanych przez okupanta, przy czym należy podać, dokąd zostały wywiezione.

Wnioski odszkodowawcze winni zgłaszać sami poszkodowani, którymi mogą być osoby fizyczne oraz prawne jak: Państwo, związki samorządu terytorialnego i gospodarczego, związki religijne, fundacje, stowarzyszenia społeczne i t. p. W imieniu poszkodowanych mogą złożyć wnioski odszkodowawcze także inne osoby np. krewni i powinowaci, osoby zarządzające mieniem osób nieobecnych (mieniem opuszczonym i porzuconym), byli członkowie nieistniejących obecnie stowarzyszeń społecznych i t. p. a także osoby obecne, jeżeli wiedzą o szkodach i mają podstawę do przypuszczenia, że nikt inny nie zgłosił ich do rejestracji.

Zgłoszenie szkód należy udokumentować przez przedłożenie dokumentów stwierdzających powstanie szkody, jak dowody nabycia przedmiotów zniszczonych względnie zabrzanych, świadectwa lekarskie, świadectwa zgonu, zaświadczenie władz i t. p. Dokumenty to będą zwracane bezpośrednio po dokonaniu zgłoszenia. W razie braku dokumentów, należy zgłoszenie poprzeć zaświadczeniami dwu wiarygodnych świadków.

Składający wnioski odszkodowawcze otrzymują pokwitowania z dopisaniem obowiązku rejestracji szkód wojennych, których okazanie będzie wymagane przez wszystkie władze publiczne przy załatwianiu wszelkiego rodzaju spraw obywateli, a zwłaszcza spraw, w których żądanie czynności władzy opiera się na fakcie uszkodzenia wskutek wojny, jak to ma miejsce w sprawach udzielenia pomocy w zakresie opieki społecznej, rozdziału środków zaopatrzenia, przydziału lokali mieszkalnych, udzielenia ulg podatkowych, wydawania różnego rodzaju zaświadczeń i t. p.

Rejestracja będzie przeprowadzona w terminie od dnia 24. stycznia 1946 roku do dnia 1. marca 1946 roku.

Wszelkie wnioski zgłaszane po tym terminie będą odrzucane jako spóźnione.

Rejestracja odbywać się będzie w Zarządzie Miejskim (Ratusz, I. piętro, pokój Nr. 12), Częstochowa, dnia 18. stycznia 1946 r.

Prezydent Miasta (—) Dr T. J. WOLAŃSKI

568 PAP

Nr. O. 216/I/46.

Obwieszczenie

Prezydenta Miasta z dnia 17. stycznia 1946 r.
o zakładzie oczyszczania miasta.

Zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Miasta z dnia 4. stycznia 1946 roku Nr. O. 45/I/46 wyjaśniam, że wszyscy właściciele względnie administratorzy nieruchomości położonych w dzielnicach, wyszczególnionych w punkcie 3-cim tego zarządzenia, powinni pobrać od lokatorów opłaty w wysokości 10 zł. od izby, wliczając kuchnię jako izbę, na pokrycie kosztów wywożenia śmieci i odpadków oraz oczyszczania posesji i uzyskanie stałej kwoty wpłać na konto czekowe Nr. 255 w Komunalnej Kasie Oszczędności w Częstochowie w terminie nieprzekraczalnym do dnia 25. stycznia 1946 roku.

W przyszłości kwoty z tego tytułu winny być wpłacone jak wyżej do dnia 25. każdego miesiąca.

Przy wpłacie w styczniu należy dołączyć wykaz izb każdej nieruchomości.

Wszelkich informacji i wyjaśnień w sprawie Zakładu Oczyszczania Miasta udziela administracja w lokalu przy ulicy Aleja N. Marii Panny Nr. 35 m. 4 (front, I. piętro), telefon 15-63 i ulicy Kawiej Nr. 43 każdorazowo w godzinach od 9 do 12-tej. Częstochowa, dnia 17. stycznia 1946 r.

Prezydent Miasta (—) Dr T. J. WOLAŃSKI

567 PAP

L. dz. Apr. 20/45.

Zarządzenie

Z dniem 1 lutego 1946 roku wydawnictwo kart żywnościowych dla ludności nieliczącej miasta Częstochowy odbywać się będzie jedynie przez administratorów i właścicieli nieruchomości.

W związku z powyższym:

- 1) Rady Zakładowe fabryk, instytucji i urzędów
  - a) zakupią niezwłocznie w Biurze Sprzedaży kart żywnościowych (Aleja Wolności 20) blankiety „Zaświadczeń pracy”;
  - b) wypełnią je należycie dla każdego pracownika;
  - c) wydają je do 20 stycznia swoim pracownikom;
  - d) Pracownicy doręczają otrzymane w fabryce, urzędzie lub zakładzie zaświadczenia pracy administratorowi lub właścicielowi domu, w którym mieszkają.
- 2) Administratorzy i właściciele
  - a) wykonują karty żywnościowe dla wszystkich uprawnionych lokatorów w terminach ustalonych dla każdej ulicy przez Biuro Sprzedaży kart;
  - b) wydają lokatorom karty za pokwitowaniem na imiennej liście lokatorów;
  - c) zwracają lokatorom zaświadczenia pracy i inne przedstawione im dokumenty;
- 3) Posiadacze kart żywnościowych zobowiązani są niezwłocznie w dowolnym sklepie rozdzielczym, a zaświadczenia pracy zwrócić do Rady Zakładowej, która do 20 następnego miesiąca potwierdza fakt zatrudnienia w następnym miesiącu i wydaje zaświadczenia o tym.
- 4) Osoby zatrudnione po 20. każdego miesiąca mogą używać karty żywnościowe dopiero na miesiąc następny.
- 5) Pracujący, którzy z ważnych powodów nie oddali administratorom lub właścicielom domów zaświadczenia pracy w nakazanym terminie (do dnia 21. każdego miesiąca) wykupować będą karty osobiste.
- 6) Jako ostateczny termin sprzedaży kart żywnościowych na dany miesiąc ustala się dzień 16. każdego miesiąca. Karty niewykupione do tego dnia nie będą wydawane z uwagi na konieczność przedstawiania sprawozdań do Urzędu Wojewódzkiego.
- 7) Wszystkie zakłady, fabryki, urzędy i instytucje bez względu na rodzaj kart, które przyznane są pracownikom, przedstawiać będą Mielskiemu Wydziałowi Aprowizacji i Handlu do dnia 1. każdego miesiąca:
  - a) liczbę wykaz;
  - b) pracowników;
  - c) członków rodzin, w tym:
    - a) dzieci do roku,
    - b) dzieci do 2 lat,
    - c) dzieci do 3 lat,
    - d) dzieci do 12 lat.
  - d) liczbę wykaz pracujących poświadczony przez Ubezpieczalnię Społeczną.
- 8) Zarządcy i właściciele domów winni zakupić w biurze Sprzedaży Kart Żywnościowych Aleja Wolności 20, w terminie do dnia 20 stycznia 1946 r. druki Urzędowych List mieszkalniczych i „Kartów”. Niezwłocznie je wypełnić i złożyć w tymże biurze w dniu pobierania kart żywnościowych na miesiąc I u t. y. 1946 roku.

Częstochowa, dnia 27. grudnia 1945 r.

Starosta Grodzki (—) Dr T. J. WOLAŃSKI

382 PAP

Za spokój duszy

s. t. p.

EDWARDA STRUZIKA

urodzonego w 1911 roku,

który zginął na posterunku w walce z bandytami
w Częstochowie.

będzie odprawione nabożeństwo żałobne w Katedrze Św. Rodziny dnia 20 stycznia 1946 r. o godz. 10 rano, na które zapraszają przyjaciele i znajomi pozostali w nieutulonym żalu

ZONA, DZIECI I RODZINA

561 PAP

Podziękowanie

Wszystkim, którzy wzięli udział w odprowadzeniu drogiem nam zwłok Matki naszej

s. t. p.

z Olesińskich

Wiktorii CHŁADOWSKIEJ

a w szczególności: Wielobnym ks. ks. z parafii Św. Rodziny, przyjaciółom i znajomym oraz rodzinie składamy staropolskie „Bóg zapłać”

CÓRKA, SYNOWA I ZIĘCIOWIE

Podziękowanie

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę drogiem nam zwłokom

s. t. p.

Anieli Marii Majewskiej

a w szczególności pani Czarneckiej i pani Radosz za troskliwą opiekę w czasie ciężkiej choroby oraz Wielobnym księżom: Patrzykowi i Kawalcowi za odprowadzenie zwłok na miejsce wiecznego spoczynku, jak również krewnym, sąsiadom i znajomym składamy serdeczne „Bóg zapłać”

BRAT

532 PAP

Podziękowanie

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę najdroższemu nam zwłokom ukochanego Mę

s. t. p.

Antoni Dziejzica

żołnierza Wojsk Polskich

a w szczególności Wielobnemu ks. dr. Pająkowi, p. Muszyńskiemu za piękny śpiew, kolegom Plutonowi /Gospodarczego Pułku Operacyjnego W. B. W. w Katowicach oraz wszystkim przyjaciołom i znajomym składamy staropolskie „Bóg zapłać”

ZONA, SYNEK I RODZINA

Wychowawczyni do dwójga dzieci potrzebna. Racławicka 12 m. 4, do 10-tej, od 2-4-tej. PAP 524

KUPNO

Sklep kupię w okolicy I Aleja, Nowy Rynek, Warszawska. Zgłosze- nia PAP Aleja 61 pod Nr. 443. PAP 493

Kupię psa setra lub bernardyna (nie starego). Oferty PAP Aleja N. M. Panny 61 Nr. 429. PAP 472

Kupię książki do biblioteki dla starszej młodzieży. Zońska Szkoła Dokształcająca Zawodowa. Garn carska 6/8. PAP 473

Pracownia tapicerska. Kupuje po krycia na meble, mokiety, plusze, gobeliny, drelichy, trawę, włos, stare materace, otomany. Potrzeb- ny chłopiec do nauki tapiecarskiej. Zgłoszenia: Pracownia Tapiecarska E. Chwałostowski, Częstochowa, Tar- gowa 17 (obok Straży pożarnej). PAP 501

Kwasek, waniline, olejki, artyku- ly korzenne, stałe kupujemy „Ideal”. Kilińskiego 21, tel. 18.13. PAP 159

Woodolity Wilda Zeissa, Arytmo- metry, Cykle, Spręż geodezyjny, Planimetry, Taśmy, Łaty. Kupimy natychmiast: Warszawa Marszał- kowska 79 Marian Phidak PAP 1550

Pasy skórzane lub parczane do maszyn kupim natychmiast. Dru- karnia „Głosu Napodu”. PAP 558

SPRZEDAŻ

Wózki dzieciinne. Niwowa. Aleja 30. 538

Wózki dzieciinne, lalkowe, rowerki, zabawki poleca S. Grodzicki Ale- ja 41. PAP 827

Pośrednictwo kupna i sprzedaży nieruchomości przeprowadza Star- kiewicz Częstochowa Aleja 38 m. 4 tel. 21 02. PAP 551

Do sprzedania kamieniec, wille, domy, place—śródmieście — przed- mieście: Aleja Wolności 43. Ro- gacz. PAP 440

Sprzedam tapczan nowy oraz dwie szafki nocne. Narutowicza 7 m. 5, drugie podwórze. Częstochowa. PAP 448

Szoferzy! Kombinezon futrzany sprzedam. Wiadomość: Firma Świe- rzy, Aleja N. M. Panny 32. PAP 495

Do sprzedania: otomany, tapczany, kozetki, łóżka polowe. Jednocześnie przyjmuję zamówienia na ma- terace oraz na wszystkie prace wchodzące w zakres pracowni tani- cerskiej E. Chwałostowski. Czę- stochowa, Targowa 17 (obok Straży pożarnej). PAP 500

Meble do sprzedania jasne i 2 aparaty kinowe. Ulica Warszaws- ka Nr. 37. Albiński. PAP 497

Sprzedam ładny lokal handlowy z urządzeniem. Wiadomość: PAP Aleja 61 pod Nr. 382. PAP 419

Radio sprzedam. Śląska 4 m. 3. PAP 426

Pelerynka z lisa, futro, szube- smoking sprzedam Częstochowa, Aleja 11 m. 12. PAP 292

Szafa, książka „Przemieństwo z wia- trem”. Jasnogórska 50/52 m. 3. PAP 540

Walne Zebranie Cechu Szewców i Cholewkarzy

odbędzie się dnia 20 stycznia 1946 roku o godzinie 15.30, CZĘSTOCHOWA, Aleja Kościuszk 6 (Dom Rzemieślniczy). Obecność obowiązkowa. Sprawy pilne.

ZARZĄD

499 PAP

ZARZĄD GMINY MYKANÓW

zawiadamia, że od dnia 17 stycznia 1946 r.

w każdy czwartek będą odbywały się **Jarmarki** na placu w **Cykarzewie**

380 PAP

Wózek autko nowy sprzedam nie drogo. Dom Księcia w drugim pod- wórze na lewo I piętro. PAP 496

Fortepian krótki tanio. sprzedam. Stradom, ulica Chrobrego 35. PAP 503

Sprzedam kozę szwajcarską na okoceniu, ulica Lisiniecka 26. Ba- kiewicz. PAP 468

Garnitur ciemny, nowy, na wyso- kiego sprzedam. Racławicka 12 m. 4, od 14 do 16-tej. PAP 525

Nasiona gwarantowanej jakości oraz kwiaty poleca. Skład Nasion Józef Olejniczak. Częstochowa, Aleja Wolności 33. PAP 528

Sprzedam bilard piramidkę. Stra- żacka 36. Piwiarnia. PAP 530

Podręczniki francuskie — wyciągi „Parlons Français” sprzedaje — 25 zł. Św. Barbary 4 m. 9, II pię- tro, od godz. 15. PAP 531

Radio super 3 zakresowe 7 obwo- dowe pierwszorzędne sprzedam. Rynek Narutowicza 31 m. 2 (Za- wodzie). PAP 533

Radio Telefunken z magicznym okiem 6-cio lampowe do sprze- da. Orlicz Dreszera 53 m. 27. PAP 534

Sprzedam maszynę Singera łatko- wa. 1 Maja 11 m. 6. PAP 538

Okazała! Do sprzedania aparat pie- cio minutowy i dekoracje. Wiado- mość: 7 Kamienie 15. Fotograf. PAP 547

Place sprzedam 1 lub 2 obok sie- ble. Narutowicza 253. PAP 546

Radio „Philips” sprzedam. Orlicz Dreszera 53 m. 32. PAP 545

Pies „bernardyna” 9 miesięczny do sprzedania. Stary Rynek 22. Firlej. PAP 512

Hotel i Restauracja w mieście po- wiązanym na Śląsku, luksusowo- urządzona, centralne ogrzewanie do sprzedania. Oferty kierować: PAP Aleja 61 pod Nr. 462. PAP 520

Sprzedam Patentkę Rekord 129 igieł i 120. Senatorska 18 m. 5. PAP 522

Sprzedam serwis kawowy oryginal- ny fiński, materiał na spodnie, mundur, aparat telefoniczny, ma- teriał na płaszczyk nieprzemakalny, szachy. Aleja 30 m. 9. PAP 523

Sprzedam szafę, biurko. Focha 25 m. 5, II piętro. PAP 554

Sprzedam okna inspektowe. Dąbie, Zeromskiego 25. PAP 557

Pianino w dobrym stanie do sprze- dania niedrogo K. R. Drowar Szwedego, portier wskazać. PAP 538

Waga uchylna nowa stemplowana 5 kg do sprzedania. Ulica Ziota 69. Zawodzie. Jan Zaręba. PAP 562

Lokal handlowy: sklep, pokój, ku- chnia ze wszystkimi wygodami, wyremontowane, śródmieście sprze- dam. Wiadomość: Aleja Wolności 13 m. 5. PAP 563

RÓŻNE

Okretka, endlowanie przyjmuje Da- browskiego 10 m. 3. PAP 544

Zamienię 2 pokoje z kuchnią. 7 Kamienie 25 m. 1, na takie samo z wygodami w śródmieściu. PAP 552

Karnawałowa zabawa w sobotę 19 stycznia w szkole tańców baletni- strza Kosteckiego, Waszyngtona 6, od 8 wiec. do rana. Strój dowol- ny. PAP 389

Pijawki codziennie świeże. Juto wa 9. PAP 415

Pośrednictwo sprzedaży i kupna nieruchomości A. Jaworski ulica Armii Ludowej (daw. Orlicz Dre- szenia) 4 m. 22 w Częstochowie, poleca do sprzedaży domy, części domów, jedno i dwu rodzinne do- my z ogrodami, wille, place i inne nieruchomości oraz nowe zgłoszenia przyjmuje. PAP 379

Zamienię za dopłatą 2 pokoje z kuchnią bez łazienki w III Alei na 3 lub 4 pokoje z kuchnią i łazienką. Oferty PAP Aleja N. M. Panny 61 Nr. 429. PAP 471

W Bydgoszczy przy ulicy Jackow- skiego 26/30 powstaje pierwsze Spółdzielcze Gimnazjum Piekarsko- Cukiernicze. Kierownictwo szkoły nada- do wiadomości, że zaniesy do szkoły przyjmują do dnia 25.1.1946 r. w gmachu szkolnym. PAP 52

Podziękowanie

KOMITET RODZICIELSKI
PUBLICZNEJ SZKOŁY
POWSZECHNEJ Nr. 5

(Ostatni Grosz) tą drogą składa serdeczne podziękowanie panu **Tomaszowi Porosowi** za bezinteresowne zreperowanie i nastrojenie pianina szkolnego 549

Nowootworzony Warsztat
naprawy maszyn biurowych i t. p. robot precyzyjnych przy ulicy Kilińskiego 11 m. 4. w Częstochowie

poleca Szan. Klienci swoje usługi

MIECZYSLAW

BIAŁOBRZESKI

dypłom. mistrz mech. precyzyjnej, prowadzi- cy swój warsztat w Warszawie od 1909 r. do powstania 1945 r. 553 PAP

WYTWÓRNIA

RAM i ZABAWEK

Częstochowa, Targowa 15.

Przyjmuje zamówienia na wszelkie wyroby drzewne. 508 PAP

Farbiarz

potrzebny zaraz.
Firma **HEININGER**.
Farbiarnia. Załuskańska 8. 476 PAP

WARSZAWSKI KRAWIEC

męski — cywilny

WITOLD BAK

Częstochowa, II-ga Aleja 32.

Telefon 12 80.

Specjalność: nowoczesny krój. 508 PAP

SKLEP KOMISOWY

CENTROKOMIS

Wł. Halina Gajos

Dom Frankiego

(od ulicy Wilsona 2).

przyjmuje i sprzedaje: maszyny, artykuły odzieżowe, materiały, futra, serwisy, kry- ształy i t. p.

DOBRE ŹRÓDŁO KUPNA!
DOBRE ŹRÓDŁO ZBYTU!

Zawiadamiam Szanowną Klientelę, że z dniem 15.1.1946 r. po 4 letniej przerwie została otwarta Pracownia Tapiecarska Walerego Buriana, II Aleja 32. Specjalność tapczany. PAP 542

Na drutach wszelkie roboty wy- konuje. Berka Joselewicza 6 m. 14. PAP 489

Młynskie kamienie, maszyny, tur- biny, łusczarki kaskarki, motory spalinowe, nalewy kamieni perla- ków, pasy, gurt, kazy, siatki, łazce, tarki, sruhy, wykład jazel- ników oraz wszelkie maszyny — artykuły młynskie poleca Euge- niusz Pałaszewski. Warszawa, Po- znańska 38. 459

Przyjeżdżna poszukuje pokoju przy rodzinie. Oferty PAP „99”. PAP 504

Lekarz dentysta Maria Bogdas- Słowikowa, przeprowadziła się Al. N. M. Panny Nr. 1 w podwórze, I piętro i przyjmuje od godz. 10—1, 3—5-tej. PAP 490

Przyjmuje studentów względnie uc- niów na stancję, ulica Garibaldi- go 14 m. 1, telefon 15-83. PAP 535

Własne pióra reperuje. L. Palu- chiewicz. Aleja 32 w podwórzu, le- wa oficyna. PAP 560

L. 05936